

Judikatūras krājums

Lieta C-565/16

Tiesvedība, kuru ir ierosinājuši *Alessandro Saponaro un Kalliopi-Chloi Xylina*

(Eirinodikeio Lerou lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Jurisdikcija, nolēmumu atzīšana un izpilde laulības lietās un lietās par vecāku atbildību – Regula (EK) Nr. 2201/2003 – Tādas dalībvalsts tiesas jurisdikcija, kurā nepilngadīga bērna vārdā ir iesniegts lūgums saņemt tiesas atļauju atraidīt mantojumu – Jurisdikcija lietās par vecāku varu – Vienošanās par jurisdikciju – 12. panta 3. punkta b) apakšpunkts – Piekrišana jurisdikcijai – Nosacījumi

Kopsavilkums – Tiesas (sestā palāta) 2018. gada 19. aprīļa spriedums

- 1. Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Jurisdikcija, nolēmumu atzīšana un izpilde laulības lietās un lietās par vecāku atbildību – Regula Nr. 2201/2003 – Piemērošanas joma – Jēdziens “civillietas” – Pasākumi saistībā ar vecāku atbildības īstenošanu – Tiesas atļauja atraidīt nepilngadīgam bērnam atstātu mantojumu – Iekļaušana – Regulas Nr. 650/2012 nepiemērošana*
(Eiropas Parlamenta un Padomes Regula Nr. 650/2012; Padomes Regulas Nr. 2201/2003 1. panta 1. punkta b) apakšpunkts, 2. punkta e) apakšpunkts un 3. punkta f) apakšpunkts)
- 2. Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Jurisdikcija, nolēmumu atzīšana un izpilde laulības lietās un lietās par vecāku atbildību – Regula Nr. 2201/2003 – Jurisdikcija lietās par vecāku varu/vecāku atbildību – Vienošanās par jurisdikciju – Lietu piekritība tiesām, ko skaidri vai citādi nepārprotami ir pieņēmuši visi lietas dalībnieki – Apjoms – Nepilngadīga bērna abu vecāku iesniegts kopīgs lūgums vienā un tajā pašā tiesā – Iekļaušana*
(Padomes Regulas Nr. 2201/2003 12. panta 3. punkta b) apakšpunkts)
- 3. Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Jurisdikcija, nolēmumu atzīšana un izpilde laulības lietās un lietās par vecāku atbildību – Regula Nr. 2201/2003 – Jurisdikcija lietās par vecāku varu/vecāku atbildību – Vienošanās par jurisdikciju – Lietu piekritība tiesām, ko skaidri vai citādi nepārprotami ir pieņēmuši visi lietas dalībnieki – Jēdziens “puses” – Prokurors, kurš ir pilntiesīgs tiesvedības dalībnieks atbilstoši piemērojamajām valsts tiesībām – Iekļaušana*
(Padomes Regulas Nr. 2201/2003 12. panta 3. punkta b) apakšpunkts)
- 4. Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Jurisdikcija, nolēmumu atzīšana un izpilde laulības lietās un lietās par vecāku atbildību – Regula Nr. 2201/2003 – Jurisdikcija lietās par vecāku varu/vecāku atbildību – Vienošanās par jurisdikciju – Lietu piekritība tiesām, ko skaidri vai citādi nepārprotami ir pieņēmuši visi lietas dalībnieki – Jurisdikcijas pieņemšana, kurai ir jābūt spēkā*

brīdī, kad notiek vērsšanās tiesā – Fakti, kas ir norisinājušies pēc vērsšanās tiesā, un kuri var norādīt uz to, ka pieņemšana šajā brīdī nav notikusi – Iebildumi, ko ceļ prokurors, kurš ir pilntiesīgs tiesvedības dalībnieks

(Padomes Regulas Nr. 2201/2003 12. panta 3. punkta b) apakšpunkts)

5. *Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Jurisdikcija, nolēmumu atzīšana un izpilde laulības lietās un lietās par vecāku atbildību – Regula Nr. 2201/2003 – Jurisdikcija lietās par vecāku varu/vecāku atbildību – Vienošanās par jurisdikciju – Lietu piekritība tiesām, ko skaidri vai citādi nepārprotami ir pieņēmuši visi lietas dalībnieki – Apjoms – Nepilngadīga bērna vārdā iesniegts šī bērna abu vecāku lūgums saņemt tiesas atļauju atraidīt mantojumu – Iekļaušana – Nosacījumi*

(Padomes Regulas Nr. 2201/2003 12. panta 3. punkta b) apakšpunkts)

1. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 16.–19. punktu)

2. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 25. punktu)

3. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 26.–29. punktu)

4. Saistībā ar jautājumu, kad tieši tiesvedības pusēm ir jāpieņem jurisdikcija, proti, kurā brīdī notiek “vērsšanās tiesā”, no regulas Nr. 2201/2003 16. panta principā izriet, ka tas ir brīdis, kad dokuments par lietas ierosināšanu vai līdzvērtīgs dokuments ir iesniegts tiesā (spriedumi, 2014. gada 1. oktobris, E., C–436/13, EU:C:2014:2246, 38. punkts, un 2014. gada 12. novembris, L, C–656/13, EU:C:2014:2364, 55. punkts).

Tomēr atsevišķi fakti, kas ir norisinājušies pēc vērsšanās tiesā, var norādīt uz to, ka Regulas Nr. 2201/2003 12. panta 3. punkta b) apakšpunktā minētā pieņemšana šajā brīdī nav notikusi. 2014. gada 12. novembra spriedumā L (C–656/13, EU:C:2014:2364, 56. un 57. punkts) Tiesa uzskatīja, ka skaidri vai citādi nepārprotami pieņemta vienošanās acīmredzami nav konstatējama gadījumā, kad attiecīgajā tiesā ir vērsusies tikai viena no tiesvedības pusēm un kad vēlāk cita šīs tiesvedības puse, līdzko tā bija saņēmusi pirmo dokumentu šīs tiesvedības sakarā, ir apstrīdējusi izraudzītās tiesas jurisdikciju.

Līdzīgi arī gadījumā, kad saskaņā ar valsts tiesībām prokurors ir pilntiesīga puse tiesvedībā lietās par vecāku atbildību, iebildumi, kurus par attiecīgā bērna vecāku izraudzīto tiesu šāda puse ceļ pēc tam, kad ir notikusi vērsšanās tiesā, ir uzskatāmi par šķērslī, lai atzītu, ka visas tiesvedības puses šajā brīdī ir vienojušās par jurisdikciju. Savukārt, nesaņemot šādus iebildumus, var uzskatīt, ka šī puse ir netieši piekritusi un ka ir izpildījies nosacījums, atbilstoši kuram ir nepieciešams, lai visas tiesvedības puses būtu skaidri vai citādi nepārprotami vienojušās par jurisdikciju brīdī, kad ir notikusi vērsšanās minētajā tiesā.

(skat. 30.–32. punktu)

5. Tādā situācijā kā pamatlietā, kad nepilngadīga bērna vecāki, kuri pastāvīgi uzturas kopā ar bērnu vienā dalībvalstī, šī bērna vārdā citas dalībvalsts tiesai ir lūguši izsniegt atļauju atraidīt mantojumu, Padomes Regulas (EK) Nr. 2201/2003 (2003. gada 27. novembris) par jurisdikciju un spriedumu atzišanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu 12. panta 3. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka:

- bērna vecāku kopīgs iesniegums abu izraudzītajā tiesā ir jāuzskata par nepārprotamu šīs tiesas pieņemšanu;
- prokurors, kurš saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir pilntiesīga puse pēc vecāku ierosinājuma uzsāktajā tiesvedībā, ir uzskatāms par tiesvedības pusi Regulas Nr. 2201/2003 12. panta 3. punkta b) apakšpunkta izpratnē. Iebildumi, kurus par attiecīgā bērna vecāku izraudzīto tiesu šāda puse ceļ pēc tam, kad ir notikusi vēršanās tiesā, ir uzskatāmi par šķērslī, lai atzītu, ka visas tiesvedības puses šajā brīdī ir vienojušās par jurisdikciju. Nesaņemot šādus iebildumus, var uzskatīt, ka šī puse ir netieši piekritusi un ka ir izpildījies nosacījums, atbilstoši kuram ir nepieciešams, lai visas tiesvedības puses būtu nepārprotami vienojušās par jurisdikciju brīdī, kad ir notikusi vēršanās tiesā, un
- apstākļi, ka mantojuma atstājēja dzīvesvieta, viņa īpašums, kas ietilpst mantojuma masā, un viņa saistības ir izraudzītās tiesas dalībvalstī un nav fakti, kas liecinātu par to, ka vienošanās par jurisdikciju varētu nelabvēlīgi ietekmēt bērna situāciju, ir pamats, lai uzskatītu, ka vienošanās par jurisdikciju atbilst prioritārākajām bērna interesēm.

(skat. 40. punktu un rezolutīvo daļu)